

nr. 41 najaar 2003

Het Hoornblad

*afdeling
Hoorn/West-Friesland*

Informatie en mededelingenblad van de KNNV-afdeling Hoorn/West-Friesland

Versijnt 4x per jaar (januari, april, juli en oktober)

Sluitingsdatum kopij: 6 december 2003

Redactie: Jan en Ina Marbus, Dorpsstraat 10A, 1689 EV Zwaag

Egbert Baars, Yellowlaan 24, 1695 HV Blokker

e-mail: dehoornbloem@hetnet.nl of hoorn@knnv.nl

Internet: <http://www.knnv.nl/hoorn>

Verzending: Willy Mantel, Schout 57, 1625 BR Hoorn

Inhoud van Het Hoornblad Nr. 41

- blz. 3 Activiteitenprogramma
4-5 Toelichting
7-10 Van het bestuur
11 Cursussen
12 Plantenwerkgroep
13 Landje van Naber
14 Vlinderen langs de Grote Vliet
15 Vlinderwerkgroep
16 Vogelwerkgroep
17-18 Goudpleviertelling
19-20 Canadese ganzen
21 Themadag Flora- en faunawet
22-23 Egels gevraagd
24 Verslag excursie Balgzand
25 Ecolint Enkhuizen
26 Zomerkamp Winterswijk
27 Verslag minicursus landschap
28 De Hoornbloem
28 KNNV-waddenzeiltocht
29-30 Bijzondere waarnemingen

Activiteitenprogramma

OKTOBER

- woensdag 8 Plantenwerkgroep, zie pagina 12.
donderdag 9 Vogelwerkgroep, zie pagina 16.
12 t/m 18 Kraanvogelreis, zie pagina 20.
18 & 19 Vogeltelweekend, zie pagina 17 en 18.
dinsdag 21 Lezing "Hommels in uw tuin", Dik Vonk, zie toelichting.
woensdag 22 Start vogelcursus, zie pagina 11.
zondag 26 Vogeltrekexcursie, zie toelichting.
woensdag 29 Zadenschonen De Hoornbloem, zie pagina 28.

NOVEMBER

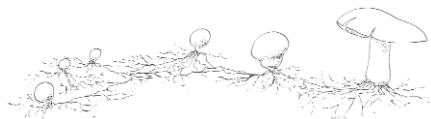
- zaterdag 1 VV te Arnhem
zaterdag 1 Nationale Natuurwerkdag, zie pagina 6. Geef je tijdig op!
maandag 3 Vlinderwerkgroep, zie pagina 15.
woensdag 5 Zadenschonen De Hoornbloem, zie pagina 28.
zaterdag 8 Excursie Marken, zie toelichting.
woensdag 12 Plantenwerkgroep, zie pagina 12.
donderdag 13 Vogelwerkgroep, zie pagina 16.
15 & 16 Vogeltelweekend, zie pagina 17 en 18.
zaterdag 15 Themadag Flora- & faunawet, zie pagina 21.
woensdag 19 Zadenschonen De Hoornbloem, zie pagina 28.
zondag 23 Excursie Wieringen, zie toelichting.
dinsdag 25 Lezing "Hondsbossche Zeewering", Hans Roersma, zie toelichting.
woensdag 26 Zadenschonen De Hoornbloem, zie pagina 28.

DECEMBER

- zaterdag 6 Excursie Naturalis, zie toelichting.
woensdag 10 Plantenwerkgroep, zie pagina 12.
donderdag 11 Vogelwerkgroep, zie pagina 16.
13 & 14 Vogeltelweekend, zie pagina 17 en 18.
zondag 21 Wandelexcursie Wogmeer, zie toelichting.

JANUARI

- zondag 4 Nieuwjaarswandeling Vooroever, zie toelichting.
woensdag 7 Plantenwerkgroep, zie pagina 12.
donderdag 15 Vogelwerkgroep, zie pagina 16.
dinsdag 20 Lezing "Een natuurreis naar het zuiden", Herman Walvis, zie toelichting.
zaterdag 24 Ganzenexcursie Friesland.

Toelichting activiteitenprogramma

De lezingen worden - tenzij anders vermeld - gehouden in de oefenzaal van de Hoornse Harmonie, Achterstraat 23 te Hoorn. Zaal open om 19:30 uur. Er wordt in de zaal niet gerookt. Let op: enkele lezingen worden op een ander adres gegeven: "Het Octaaf", J. v/d Pollstraat 1, Hoorn.

De meeste excursies starten bij de kleine P aan het Dampten in Hoorn, even voorbij de begraafplaats. Vanaf de trein (en de fietsenstalling) is het 8 minuten lopen.

Bel bij twijfelachtig weer even naar de vermelde contactpersoon.

Dinsdag 21 oktober: "Hommels in uw tuin", door Dik Vonk.

Dit jaar heeft de landelijke KNNV een waarnemingsactie met hommels. Over deze dieren is veel meer te vertellen dan hun kenmerkende kleurbanden en het bloemenbezoek. Bij een economische en technische benadering van de hommelkolonie zie je verbluffende prestaties. Het gedrag van deze harige werkers geeft goed inzicht in de samenhangen in de natuur. Door een beter inzicht in hun behoeften zijn wij in staat deze kleine ondernemers gericht te "sponseren" door goede keuze van planten in uw eigen tuin en door aangepast beheer daarbuiten. Deze dialezing vindt plaats in de Harmonie, aanvang 20:00 uur

Zondag 26 oktober: vroege vogel(trek) excursie naar Camperduin

Camperduin is van oudsher een goede plek om naar zeetrek te kunnen kijken. Het is een beetje in zee uitstekende punt, waardoor de trekroute wat dichterbij de kust komt. Laat u zich niet weerhouden met slecht weer thuis te blijven. Want juist met storm (uit het noord-westen) is de kans op bijzondere waarnemingen het grootst. Aangezien vooral 's ochtends vroeg het meeste op zee gezien kan worden vertrekken we al voor zonsopkomst uit Hoorn vandaan. Als het die dag mooi weer is en we hebben genoeg van de zee, dan kunnen we nog een wandeling door het duin maken. Waar we ook weer kans hebben op veel trekvogels (vooral zangers).

Vertrek om **06:30 uur** (let op dat de klok die nacht een uur terug is gegaan!) vanaf het Dampten. Terug ca 13:00 uur.

Inlichtingen bij Eric de Vroome, telefoon: (0229) 57 10 78.

Zaterdag 8 november: wandeling over de Bukdijk op Marken

Vandaag gaan we de Bukdijk op Marken verkennen. Deze dijk steekt in noordwestelijke richting vanaf Marken het Markermeer in richting Volendam en eindigt in het niets. De dijk zou deel gaan uitmaken van de ringdijk om de nooit gerealiseerde Markerwaard. Om deze tijd van het jaar zullen vele watervogels rondom de dijk aanwezig zijn, waarbij natuurlijk de hoop is gevestigd op de Krooneend.

We vertrekken vanaf ons verzamelpunt op het Dampten om 08:45 en zullen ca 13:00 uur weer terug zijn.

Informatie bij Cor van der Velden, telefoon: (0229) 23 19 10.

Zondag 23 november: rondje Wieringen

Met de auto gaan we langs alle inmiddels bekende plekjes op zoek naar vogels. De vogeltrek is al aardig op z'n eind, maar sommige soorten trekken tot laat in het jaar door. Ook zullen er al veel wintergasten zijn gearriveerd. Al met al genoeg kans op leuke waarnemingen. We stappen op een aantal plekken uit voor een wandelingetje.

Vertrek op 08.45 uur vanaf het Dampten. Terug ca 13:00 uur.

Inlichtingen bij Eric de Vroome, telefoon: (0229) 57 10 78.

Dinsdag 25 november "De Hondsbossche Zeewering", door Hans Roersma.

Tussen de zeedorpen Petten en Camperduin liggen de Hondsbossche Zeewering en de Oude Schoorlse Zeedijk. Deze kustverdedigingswerken zijn sfeerbepalend in het landschap. De dijken vormen een groene verbinding tussen de onderbroken duinenrij en de natuurreservaten de Putten, Bakkersdam en de Abtkolk. Hans Roersma, woonachtig in de Leihoek (midden in dit gebied), zal na een korte inleiding over de geschiedenis van dit landschap ingaan op de planten en dieren van dit overgangsgedebied van zout naar zoet, alsmede het beheer van dit bijzondere landschap. Als natuur- en landschapsfotograaf is hij zeer betrokken bij dit inspirerende landschap. De lezing wordt gegeven in de Harmonie, aanvang 20:00 uur.

Zaterdag 6 december: Bezoek aan Naturalis

We gaan deze dag naar museum Naturalis in Leiden, een paar jaar geleden zijn we er ook geweest en vonden dit zeer voor herhaling vatbaar. We reizen per trein: om 8:45 uur verzamelen in stationshal Hoorn om zoveel mogelijk van meereiskorting te kunnen profiteren; de trein vertrekt om 9:04 uur en als alles goed gaat zijn we om 10:31 uur in Leiden, vandaar is het ±10 minuten lopen naar het museum. Wie een andere manier van vervoer prefereert zien we om ±10:45 uur in de hal van Naturalis. Als we met genoeg mensen zijn krijgen we 1 euro korting op de entreprijs (normaal € 8, tot 17 jaar € 4,50, rabo- en ns-kaart halve prijs). We komen pas aan het eind van de middag terug. Inlichtingen: Anneloes ter Horst, telefoon: (0226) 45 29 90.

Zondag 21 december: wandelexcursie Wogmeer

Wij gaan een wandeling maken rondom De Wogmeer. De tocht voert langs de ringvaart maar dwars door de landerijen. Regelmatig zullen de deelnemers over een hek moeten klimmen. Dit vergt enige lichamelijke conditie. Voor iedereen die het avontuur niet uit de weg gaat. Afhankelijk van het weerbeeld zullen wij Goudplevieren, ganzen, Wulpen, Kieviten, Watersnippen en Veldleeuweriken kunnen bewonderen. Vertrek 08:45 uur. Verzamelen bij het parkeerterrein aan het Dampten.

Inlichtingen: Ko van Gent, telefoon: (0229) 24 58 85.

Zondag 4 januari: nieuwjaarswandeling bij de Vooroever

Op 4 januari staat er een wandeling op het programma bij de Vooroever. De wandeling begint rond 9:30 uur bij de oprit van het Kagerbos. Vanuit dit punt lopen we richting gemaal en daarna over de dijk in aanleg langs het voetbalveld en het kerkhof van Onderdijk. De uitgang bij de speeltuin is waarschijnlijk nog afgesloten, daarom gaat de wandeling door langs het gedeelte 'De Bak' om uiteindelijk op de Nesdijk aan te komen. Daarna gaat de wandeling naar het centrum van Onderdijk waar een warme hap/dronk genomen kan worden in een café. Tijdens de wandeling zal regelmatig stilgestaan worden om te kijken naar de -in alle waarschijnlijkheid- aanzienlijke aantallen ganzen, eenden, meeuwen en steltlopers.

Wordt de daglijst groter dan 60 soorten? Het is raadzaam warme kleding aan te trekken. Vertrek vanaf Dampten om 8:45 uur. Terug rond 14:00 uur.

Informatie bij Ad Roobeek, telefoon: (0228) 51 20 88.

Eén van de lokaties waar op 1 november tijdens de nationale natuurwerkdag activiteiten zijn is het Landje van Naber. De KNNV als landelijke natuurorganisatie is mede drager van deze werkdag. Daarom stimuleren wij zoveel mogelijk KNNV'ers, maar ook andere natuurliefhebbers om op 1 november de handen uit de mouwen te steken voor de natuur.

Allerlei sponsors dragen bij om die landelijke dag mogelijk te maken. Er zijn een paar passende cadeautjes (kalendertje bijv.) voor de vrijwilligers beschikbaar gesteld. Om ook voor zo'n premium in aanmerking te komen moet je je wel aangemeld hebben via www.natuurwerkdag.nl of (0900) 777 0900.

Dit is jouw dag voor de natuur. DOE MEE!

Van de Bestuurstafel

De vakanties zijn alweer voorbij. Ik geloof wel dat gesteld mag worden dat iedereen een voortreffelijke en zonnige vakantie heeft gehad. Menigeen heeft gepuift onder temperaturen die, althans voor hollandse begrippen, duidelijk boven het gebruikelijke lagen. Het vreemde is, dat dit min of meer al werd voorspeld. We zullen in de komende decennia te maken krijgen met droge, hete zomers en wanneer er regen valt zal dat vaker gebeuren met enorme plensbuien van korte duur. Dat laatste betekent dat ergens deze enorme waterpartijen moet worden opgevangen. Maar dat betekent tevens, dat wij in tijden van droogte ook over water moeten en willen beschikken. Enfin, dat heb ik u al eerder verteld...

We gaan weer aan de slag. De eerste bestuursvergadering was op 3 september. Deze avond stond voornamelijk in het licht van de verschillende brieven die zijn binnengekomen en een inventarisatie van antwoorden die nog niet werden ontvangen. Ook de excursiecommissie is al bij elkaar gekomen om u een aantrekkelijk programma aan te bieden. Ik hoop u straks weer te ontmoeten hetzij op een lezing of bij een excursie. Het Landje van Naber is thans klaar. Althans nu moet er nog water in. Maar wij zijn niet de enigen die hierop wachten. Het schelpenstrandje is weer helemaal vernieuwd. Dit allemaal dankzij de medewerking in allerlei opzichten van leden van de afdeling, zoals Jan-Pieter de Krijger, Peter de Lange, Ben Pronk en andere enthousiasten die de armen uit mouwen wilden steken. Al deze mensen bedankt en laten we nu maar de natuur daar haar gang laten gaan. Aan ons heeft het niet gelegen.

Heeft u ook uw gegevens voor ons vlinderproject door gegeven? Henny v.d. Groep en Egbert Baars zitten met spanning te wachten wat de resultaten van dit jaar zullen zijn.

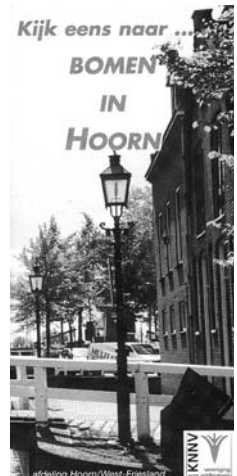
CONO 2

Op 25 augustus 2003 werden wij uitgenodigd op een hoorzitting bij GS in Haarlem, om ons verweerschrift, indien noodzakelijk, mondeling toe te lichten. We hadden ons verweer reeds opgesteld en enkele dagen tevoren aan GS toegezonden. Het bestaat uit een geschrift van 14 pagina's, begeleid door 37 bijlagen. Wij vinden dit noodzakelijk om duidelijk te maken, dat dit ontwerpbestemmingsplan om een weipoederfabriek te mogen realiseren in een gebied dat landschappelijk en cultuurhistorisch bijzonder kwetsbaar is. Deze toren, want dat is het in feite, zou een hoogte moeten krijgen van maar liefst 30 meter!!

De historische en ook landschappelijk aantrekkelijke Beemster heeft al veel te verduren door allerlei toegestane "acties". Dit is een Wereld Erfgoed onwaardig. Dit hebben we door middel van ons verweerschrift proberen duidelijk te maken. Bovendien strookt het niet met het beleid dat door Provincie en gemeente wordt onderschreven. Ook hier geldt weer dat alles ondergeschikt wordt gemaakt aan de economie en verwerven van kapitaal. Dat ook de natuur van kapitaal belang is dat wordt gemakshalve vaak vergeten.

"ONZE" RODE BEUK

Heel Hoorn weet inmiddels dat ter hoogte van de nieuwe schouwburg een Rode Beuk is geplant en dat deze beuk daar werd neergezet ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van de KNNV. Wat toen nog niet kon en thans wel is het feit dat we een Bomenwandeling door Hoorn hebben uitgezet. Jan en Ina Marbus hebben de meeste monumentale bomen in Hoorn opgezocht en deze uit de vergetelheid ontrukkt. Daarbij hebben zij tevens gebruik gemaakt van de bomenkennis van Max Deen en Henk Overbeek. Om deze Bomenwandeling goed in de publieke belangstelling te brengen hebben wij weer eens extra aandacht gegeven aan "onze" boom door op 30 juni 2003 wethouder van Weel een naambordje te doen onthullen. Ook de pers hebben wij uitgenodigd.

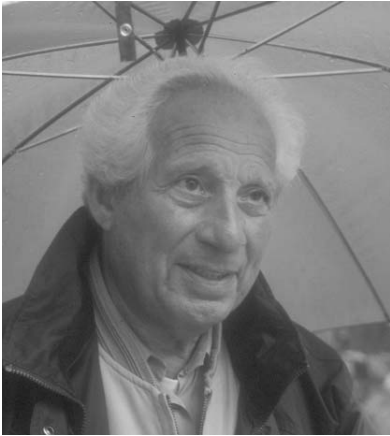

In het restaurant "De Keizerskroon" werd de wethouder het eerste exemplaar van ons boekje "Kijk eens naar bomen in Hoorn" ter hand gesteld. Max Deen, als een van begeleiders van de teksten, het tweede. Bij de onthulling van het naambordje van de boom gaf Max weer eens een presentatie van zijn kennis omtrent bomen. In het restaurant deed Max het nog eens dunnetjes over voor een publiek van zo'n 25 mensen. Al die opgekropte kennis kwam natuurlijk niet bij iedereen in de juiste laatjes terecht. Maar Max heeft het mij toegestuurd en ik wil u eveneens hiervan kennis van doen nemen. Ik laat nu Max Deen aan het woord:

De vraag aan mij: de beuk.

*In het boek "De Nederlandse Dendrologie" komen 50 soorten voor die naar hun eigenschappen zijn beschreven. Eén daarvan is de roodbladige beuk, waarvan 9 hun eigen bladvorm hebben. Die soorten noemen wij variëteiten en worden als derde naam aan de soort toegevoegd. De verzamelnaam van die 9 soorten is: *Fagus silvatica* "Atropunicea". "Fagus" is zijn latijnse geslachtsnaam, "silvatica" is zijn soortnaam en betekent "bosbewonend". De derde naam als toevoegsel duidt op de kleur en betekent "donkerrood". Voorheen stond hij als "Atropurpurea" te boek.*

In de plantenwereld zijn in de loop der tijden spontaniteiten ontstaan in vorm,

kleur en groeiwijze. Eén daarvan is deze beuk. Daar alle vorige groenbladig waren was dit een ware verrassing! Toen bleek dat hij nog zaadecht was ook en slechts 10% kleurrijng naar groen vertoonde was dit een blijie ontdekking.

De beuken groeien in het algemeen op hoge waterdoorlatende gronden. Wij hopen dat "onze beuk" als geschenk aan de gemeenschap van Hoorn een lang leven is toebedacht.

Max Deen

Dit wilde ik u allemaal niet onthouden.

Er is veel gezegd over bomen. We willen ze allemaal graag in onze directe nabijheid weten. Maar als de boom groter wordt en juist dan op zijn mooist is, dan moet deze vaak verdwijnen, omdat hij, of licht wegneemt, of de trotoirs opduwt, of dat er luizen in zitten, of dat het blad eraf valt (sic!). De mens blijft altijd een vreemde vriendschapsband met de natuur hebben!

Even nog iets over "onze" beuk zelf. Net als de hele natuur heeft ook "onze" boom te lijden gehad van het droge weer. Iemand alarmeerde mij dat de beuk bladverlies vertoonde. Ondergetekende is gaan kijken en heeft iedere week zo'n 40 liter water toegevoegd. Resultaat is thans dat "onze" beuk deze zomer schijnbaar heeft overleefd. We zullen dit goed in de gaten blijven houden. Mocht u iets waarnemen hierover, wanneer u er langs loopt, geef dat dan even door!!

VERZET!!!

Het volgende wil ik u evenmin onthouden. Het is een artikel dat ik onder ogen kreeg uit het NHD van 3 juli 2003.

Jagers in verzet tegen Vogelbescherming. (sic!)

Organisaties van jagers, agrariërs en recreatieondernemers hebben bij de Raad van state geprotesteerd tegen de aanwijzing van de Eilandspolder tot beschermd vogelgebied.

Lidstaten van de Europese Unie zijn verplicht vogelrijke gebieden te inventariseren die in aanmerking komen voor een aanwijzing als Speciale Beschermingszone (SBZ) volgens de Europese Vogelrichtlijn. De vorige minister van LNV heeft inmiddels enkele tientallen van deze beschermingszones vastgesteld. Voor plezierjagers (!) betekent aanwijzing een aderlating omdat in SBZ-gebieden niet meer gejaagd mag worden. Alleen bij aantoonbare wildschade kan een ontheffing worden aangevraagd. Agrariërs en campinghouders in de SBZ-gebieden krijgen te maken met beperkingen als ze willen uitbreiden. Hun

bestaande activiteiten mogen worden voortgezet, aldus het ministerie. Eilandspolder in de gemeenten Schermer en Graft-De Rijk is aangewezen vanwege de **LEPELAARS** en de overwinterende **SMIENTEN**. De aangewezen gebieden zijn tenminste 100 hectare groot en er moeten voldoende vogels zijn geteld.

De Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging, die tegen alle SBZ-gebieden bezwaar maakt, stelt dat de minister het eigendomsrecht (!) afpakt van de jagers. Een plezierjager uit Egmond-Binnen, A. Apeldoorn, becijferde het verlies aan genot van hemzelf en dat van zijn gasten sinds de aanwijzing in 2000 ongeveer op € 40.000,- Apeldoorn wil dat bedrag van de overheid hebben. Hij moet hierover een aparte procedure voeren. Uitspraak van de Raad van State volgt.

Wanneer je dit leest dan krijg je toch op zijn zachtst gezegd een onbehagelijk gevoel. Plezierjagers waarvan een eigendomsrecht wordt afgepakt. Welk recht? Hebben de vogels dan geen rechten? Ik durf daar tegenover te stellen dat ik dan van de "Heer" Apeldoorn een bedrag claim dat vele malen hoger zal zijn omdat mijn eigendomsrecht op het uitzicht op en het genieten van het geluid van vogels wordt afgenomen door hem en zijn trawanten. Dat is mijn genot!!!! En tevens van veel meer mensen dan hij ooit bij elkaar zal kunnen brengen.

Het is een gotspe!!!!!!

NOGMAALS: STATUTEN

Op 19 februari 2002 werden onze statuten aangepast aan het Nieuw Burgerlijk Wetboek. Deze statuten werden onlangs verleden via notaris Mr. P.C. Kleuters in Avenhorn en staan nu ingeschreven in de registers van de Kamer van Koophandel. Indien u geïnteresseerd bent en in het bezit wil komen van deze statuten dan kunt u onze secretaris even bellen of mailen. Wij kunnen dan nagaan hoeveel exemplaren er eventueel gedrukt moeten worden.

Michel Kleij, voorzitter

Cursussen

VOGELCURSUS DEEL 2

Het winterhalfjaar is bij uitstek de tijd om in de avonduren kennis bij te spijkeren. Vandaar dat we dit najaar deel 2 van onze cursus "Vogels kijken" draaien. Het is een starterscursus waarbij we van de cursisten belangstelling, maar niet te veel ervaring en kennis veronderstellen.

In de 5 lessen komen aan de orde: kenmerken van vogels (waarop te letten om de vogel op naam te brengen), vogeltrek, gedrag en ecologie.

De 3 excursies gaan naar het Julianapark, Hondsbossche Zeewering en Den Oever.

De avonden worden gehouden op 22 en 29 oktober, 5,12 en 19 november. Het cursusgeld is € 17,50 voor leden en € 27,- voor niet-leden.

Inlichtingen en aanmelden bij De Hoornbloem (0229) 23 04 19.

MINICURSUS LANDSCHAP

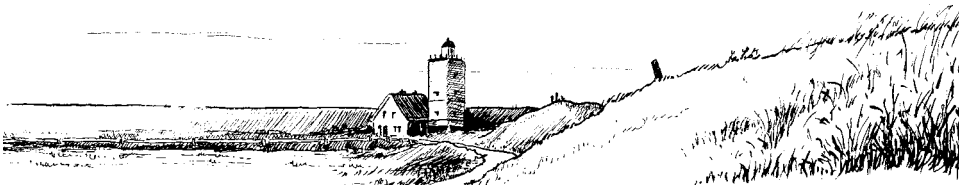
De minicursus (1 informatie-avond + aansluitende excursie volgende dag) met het thema "het Noordhollandse landschap" was nieuw van opzet en voldeed goed.

De 10 deelnemers hadden volop de ruimte in De Hoornbloem, en de landschapsexcursie- met het mooiste weer van de wereld- gaf velen het gevoel op vakantie te zijn.

Gezien de positieve ervaringen wordt gedacht aan de volgende minicursus over het landschap. Dit zou kunnen gaan over een west-oost doorsnede van Noord-Holland. Mogelijk dat daarvoor in februari/maart ruimte is. In het volgende Hoornblad meer daarover.

Het docententeam heeft weliswaar zijn beperkingen, maar staat open voor suggesties. Wanneer iemand een workshop of cursus over een bepaald onderwerp zou willen volgen, dan horen wij dat graag.

Jan Marbus

Plantenwerkgroep

De excursie op de fiets naar de Grote Zomerdijk te Wognum op 13 augustus was zonnig, warm maar met een straffe wind. Langs de Parallelweg werd een **ORANJE LUZERNEVLINDER** (man) waargenomen. Ank Mondeel ontving ons hartelijk in haar grote tuin en boomgaard. Het gras stond flink hoog langs de slootkant. Een maaibeurt in de vroege zomer is misschien toch aan te bevelen om wilde bloemplanten wat meer kans te geven uit te zaaien. De tuin heeft potentie genoeg om interessant en bloemrijk

te worden. In totaal zijn er 30 soorten planten genoteerd. Hiervan zijn o.a. **KONINGINNEKRUID** (met veel vlinders), **HEELBLAADJE** (wel aangeplant), **JACOBSKRUI SKRUID**, **KROONTJESKRUID** en **AKKEREREPRIJS**. In de sloot stonden **ZWANEBLOEM** en **GROTE WATERWEEGBREE**. Na afloop hebben we nog gezellig in de tuin een kopje thee met cake gebruikt. Dank je wel Ank.

De week hierna, 20 augustus, zijn we in Andijk, Dijkweg 199, te gast geweest op de sier- en wildeplantentuin van de heer Groot. De attractie is hier natuurlijk de vogeluitkijktoren. Deze was prachtig begroeid met **BRUIDSLUIER** en **HEDERA**. Rond de grote vijver vlogen veel libellen en waterjuffertjes. In de siertuin volop vlinders o.a. de **KOLIBRIEVLINDER**. In de wildeplantentuin streepten we 46 soorten planten aan. Het grappige **PAPEGAAIKRUID**, oorspronkelijk uit Noord Amerika afkomstig, maar nu over het gehele noordelijk halfrond verbreid. **DUBBELKELK** ook zo apart, **ORANJE HAVIKSKRUID** en **SCHERMHAVIKSKRUID**. Deze laatste moest via de flora op naam worden gebracht. (toppen van omwindselblaadjes naar buiten gebogen). De **KATTEDOORN** met zijn scherpe stekels bloeide nog evenals het **KROONKRUID**, **KONINGSKAARS** en **KNOOPKRUID**. Wellicht kunnen we deze tuin op een vroeger tijdstip van het jaar nog eens bezoeken en er andere (voorjaars) planten vinden.

De egels en schildpadden die door de Bonte Piet op 13 september zijn vrijgelaten in deze tuin, zullen het zeer naar hun zin hebben. Voedsel en schuilplaatsen zijn er genoeg, ook voor de vele vogels die er (tijdelijk) wonen. We hebben allemaal genoten van deze excursie en bedanken de heer Groot voor zijn rondleiding en de verfrissing na afloop.

De volgende data voor het 4e kwartaal van de plantenwerkgroep zijn:

- 8 oktober** 14:00 uur Oosterpoort Hoorn, muurbegroeiing.
- 12 november** o.a. bespreking van dia's met botanische termen
- 10 december** bespreken planten families
De laatste twee van **19:30 tot 21:30 uur** in "De Hoornbloem"
(Dorpsstraat 10A in Zwaag)
- 7 januari** van **14:00 tot 16:00 uur** in "De Hoornbloem".
Onderwerp nog open.

Willy Mantel

"Landje van Naber"

een nieuw aanzicht

Zoals in het vorige Hoornblad al was aangekondigd heeft ons "Landje van Naber" een ware metamorfose ondergaan.

In de zomer, tijdens de hittegolf(!), heeft aannemerbedrijf De Wit het Landje onder handen genomen. Als eerste is het schelpenstrandje onder handen genomen. De begroeiing is er afgeschraapt en het geheel is als een soort grafheuvel opgebouwd. En voor de plantenmensen onder ons: het Melkkruid dat op het schelpenstrandje groeide is gespaard en heeft een eigen plekje gekregen. Later in het proces is er worteldoek overheen gelegd met daar weer een laag schelpen bovenop. Het heeft Ben, Michel en mij vervolgens 2 dagen gekost om het worteldoek iets terug te slaan, te stutten met paaltjes en om de "zandzakjes" met schelpen te vullen om ze vervolgens tegen de paaltjes aan te knopen met ijzerdraad. En dat was, geloof mij, een hele klus zeker als je midden in een hittegolf zit en er geen cm² schaduw te vinden is. Maar het resultaat mag er zijn! Een schelpenstrand van zeker 25 m² dat de eerstkomende tijd niet overgroeit zal worden en dat op zijn plaats blijft liggen als er weer water in de plassen komt. Als toegift hebben we er nog een klein eilandje bij gemaakt om het grote strandje beter bereikbaar te maken.

De rietschoor die een groot deel van de waterplas in beslag aan het nemen was is een halt toegeroepen door deze drastisch in te korten en te versmallen. In eerste instantie was er niet diep genoeg gegraven zodat er een ontoegankelijk nat rietland zou ontstaan maar dat is later rechtgezet. Het resultaat is een korte, smalle iets hogere rietschoot die makkelijk toegankelijk is, ook voor begrazing. De sloot die door de rietschoot in beslag was genomen is weer open gehaald en twee aanliggende greppels zijn verbreed. De andere twee dwarssloten hebben aan een kant een aflopende oever gekregen.

De greppels in het grasland zijn met een greppelfrees uitgehaald en op diepte gebracht en rondom het land is een rijpad aangelegd met in elke greppel een pvc pijp voor de afwatering. De twee toegangsdammen zijn verstevigd en aan de dijkzijde zijn 4 nieuwe dammen verschenen zodat we later overal goed bij kunnen komen. Om het vee goed binnen de gestelde grenzen te kunnen houden zijn er op elke dam 2 bielzen de grond in geduwd waar we op 1 november, de natuurwerkdag, hekken zullen plaatsen. Eén hek is reeds geplaatst en kan bewonderd worden. De hekken worden gemaakt van hout dat Ben Pronk heeft kunnen krijgen bij een van de verbouwingen op zijn werk. In zijn garage heeft hij alles op maat gezaagd en voorbereid zodat we straks alles alleen nog maar in elkaar hoeven te spijkeren.

Kortom er is daar een aantal mensen ongelofelijk veel werk verzet met als resultaat een Landje van Naber waar we de komende jaren weer mee vooruit kunnen. Het is beter beheerbaar en zal weer beter aan onze doelstelling gaan voldoen.

Jan Pieter de Krijger

PS: geef je je nog op voor de natuurwerkdag op 1 november? Zie ook pagina 6.

Vlindersen langs de Groote Vliet

Zondag 31 augustus vertrokken we met 8 personen vanaf het Dampten richting Grote Vliet om daar eens te kijken wat er zoal aan vlinders te zien viel. Het weer zat een beetje tegen maar ja, je kunt niet alles hebben. Nadat we de auto's geparkeerd hadden begon onze speurtocht. Zoekend in de berm langs het fietspad zagen we wat aparte spinnen. Op een grasveldje: Lievelingen, **GAMMA-UILTJES** en **HOUTPANTSERJUFFER** en een vermoedelijke **BRUINRODE HEIDELIBEL**, maar die ging iets te snel voor ons om die goed op naam te

brengen. Zo ook een **GLASSNIJDER**, die mooi in het gras hing en nog wat Lantaarntjes. De **KLEINE KOOLWITJES** werden wakker doordat we dwars door hun grasveldje liepen. Langs de sloot bloeide het **BLAUWE GLIDKRUID** in grote getale. Ergens in de verte speelde een trompettist volksmuziek en kinderdeuntjes hetgeen een speciaal sfeertje schepte.

Op een groter veld, dat vol distels en **RODE KLAVERS** stond, liepen we tegelijk op een paar meter afstand van elkaar naar de andere kant, de vlinders onthoudend die we tegenkwamen en dat werkte prima. We ontdekten dat de **KLEINE VOSSEN** zich tussen het gras en distels aan het opwarmen waren. We kwamen tot 30 **KLEINE VOSSEN**, 71 **KLEINE KOOLWITJES**, wat **GEADERDE WITJES**, **GAMMA-UILTJES**, **AKKERHOMMELS** en een mooie **STEENHOMMELKONINGIN**. Dit veld was ingezaaid en waarschijnlijk een keer gemaaid, hoorden we later. We vervolgden onze route en begonnen steeds enthousiaster te worden.

De volgende veldjes werden ook op deze manier doorgewandeld, wat heel wat **VUURVLINDERTJES**, **ICARUSBLAUWTJES**, een **BRUIN BLAUWTJE**, wat **GEADERDE WITJES** en **LIEVELINGEN** opleverde.

Uiteindelijk hadden we nog **ATALANTA'S**, **ARGUSVLINDERS**, **LANDKAARTJES**. slechts 1 **GEHAKKELDE AURELIA** en 1 **DISTELVLINDER**. Wat hadden we nog niet? Een **DAGPAUWOOG**. Wat schetst onze verbazing, terugkerend op de parkeerplaats ... op de auto van Piet zat een **DAGPAUWOOG**, toch mooi meegenomen. Eindresultaat van deze zondag ongeveer 336 vlinders. Tevreden gingen we huiswaarts.

Yvonne van der Hulst

Vlinder-/Libellenwerkgroep

Het was een druk vlinderseizoen. De beloofde **DISTELVLINDERS** bezochten samen met de **KLEINE VOS** de vlinderboom volop. Niet alleen waren er door het warme weer veel vlinders maar er zijn zelfs vrij veel bijzondere exemplaren voor onze regio gezien. Niet ieder jaar worden wij met een bezoek vereerd van **RESEDAWITJES**, **GELE-** en **ORANJE LUZERNVLINDERS**, **KONINGINNEPAGES** en **BRUI BLAUWTJES** en **BRUINE ZANDOOGJES**. De **KOLOBRIEVLINDER** werd door menige vlienderaar met grote vreugde in zijn tuin begroet. En verschillende soorten pijlstaarten waren ook van de partij. Wie kent niet het **LIEVELINGETJE** onder de vlinders? Heus waar, in tientallen waargenomen tijdens een van de excursies bij het Egboetswater.

Niet alleen vlinders waren daar te vinden, ook de libelles vlogen af en aan. Op een dag waren er tenminste een stuk of 60 **PAARDEBIJTERS** op jacht. Af en toe vonden er rake botsingen plaats waarbij de vleugeltjes kraakten van jewelste.

NACHTVLINDERS

Op 8-8-2003 vond er een Nachtvlinderexcursie plaats bij het Zanddepot. Op een paar plaatsen waren bomen ingesmeerd met een zoetige stof die vlinders aantrok. Een wit laken met een speciale schijnwerper lokte op deze warme muggenrijke avond diverse soorten waaronder een **ROOD WEESKIND**, **GAMMAULTJES**, **PYRAMIDEVLINDER**, **HUISMOEDERTJES**, de **AGAATVLINDER**, de **KLEINE HERMELIJN** en zelfs vliegende **KAMEELTJES**. Wim van Rooyen toonde ons voor de avond inviel in de SBB-schuur verscheidene dia's van dag- en nachtvlinders. Nog beter waren zij te bestuderen in zijn vlinderbakken. Het was een interessante, druk bezochte avond en het is zeker de moeite van het herhalen waard want zo leer je toch het beste al deze lastige soorten nachtvlinders kennen.

HOOGHEEMRAADSCHAP

In overleg met het Hoogheemraadschap wordt het maabeleid zo goed als mogelijk afgestemd op de vlindercyclus. Er wordt pas na half september gemaaid en men probeert ook om lange stroken (ook de **BRANDNETELS** en **DISTELS**) langs berm en sloot te laten staan. Bijzondere plekken zoals de plaatsen waar **ICARUS BLAUWTJES** en **RESEDAWITJES** zijn te vinden worden volgend voorjaar met rust gelaten. De vlinderwerkgroep zal in de toekomst juist in het voorjaar tijdig het Hoogheemraadschap inlichten waar men beter niet kan maaien. We kijken met vreugde een vruchtbare samenwerking tegemoet.

VLINDERPROJECT

Aan het einde van deze maand kan iedereen de verzamelde gegevens van het vlinderproject inleveren. We hopen op een propvolle brievenbus. Komt u gerust langs. De vlinderwerkgroep is reuze nieuwsgierig naar het eindresultaat van deze prachtige zomer.

Onthouden jullie 3 november dan steken wij de sprietten weer bij elkaar om het vlinderproject van 2004 voor te bereiden. Iedereen is welkom (van 20:00 -22:00 uur bij de Hoornbloem, Dorpsstraat 10a te Zwaag).

Henny van der Groep

Vogelwerkgroep

Maandelijks komt de vogelwerkgroep op de donderdagavond bijeen om actuele onderwerpen te bespreken. Vast onderdeel is het uitwisselen van vogelwaarnemingen. Voor de komende periode zijn de volgende data vastgelegd:

9 oktober
13 november
11 december
15 januari
12 februari
11 maart
15 april

Steeds van 20:00 - 22:00 uur in
De Hoornbloem,
Dorpsstraat 10A
te Zwaag.
Auto's parkeren in de berm, fietsen achterom.

Het komende winter halfjaar zullen wij wederom maandelijks de polder de Zeevang integraal tellen op alle aanwezige vogels. Deze telling wordt door velen als fijn ervaren en levert ook nog waardevolle informatie op. Speciale aandacht zal dit jaar uitgaan naar de Wulpen, Goudplevieren en Kieviten. Verder wordt nagedacht om eventuele gastsprekers uit te nodigen die een toelichting geven over een vogelonderwerp waarbij zij nauw betrokken zijn. Nagedacht zal ook worden over het archief. Onderzocht kan worden of de invoer niet verfijnd kan worden naar Amersfoort-coördinaten in plaats van uurhokken. Op deze wijze kunnen de gegevens nog breder worden ingezet. Deze kwaliteitsslag vergt wel enige aanpassing van de leveranciers. Velen van ons hebben echter een prachtige inventarisatieatlas ontvangen van Birdlife Nederland waardoor alles toch weer makkelijker wordt.

Om een indruk te geven over welke actuele onderwerpen wordt gesproken:

- Ganzenprobleem Purmerend
- Voortgang fenologie-project
- Steenuilen-project
- Kerkuilen-werkgroep
- Excursie doelsoort
- Nieuw vogeleiland

Tot ziens op de vogelwerkgroepavond.

Ko van Gent

Goudplevieren telling

najaar 2003 in alle Waddenzeelanden

En ook wij horen bij een Waddenzeeland. Dus gaan we tellen. In oktober en november gaat de KNNV vogelwerkgroep in een groot deel van ons waarnemingsgebied kijken hoeveel **GOUDPLEVIEREN** ons gebied nog aandoen.

Wie kan niet genieten van die prachtige uitgestrekte polderlandschappen met een verre horizon? Dit zijn de gebieden waar **GOUDPLEVIEREN** al honderden jaren achtereen neerstrijken in Noord-Holland. Als tussenstop naar het zuiden doen zij ons gebied aan, met als doel hun vetreserves aan te vullen tijdens hun verre reis. Met een beetje geluk kan je in deze maanden daar groepen van soms meer dan 500 exemplaren hun vliegspieroefeningen zien uitvoeren. Boven het open polderland-schap, in fascinerende, zo nu en dan abrupt zwenkende formaties doorklieven zij dan het luchtruim.

Wie dit schouwspel ergens waarneemt of zomaar een groepje in de polder aan treft bezoekt de website van de KNNV Hoorn (www.knnv.nl/hoorn) Onder waarnemingen kun je zelf je waarnemingen invullen. Hier door krijgen we een mooi overzicht waar nog **GOUDPLEVIEREN** verblijven. Je kunt natuurlijk ook even bellen naar Jan Pieter de Krijger (tel. zie bestuur)

De landelijke organisatie van deze Goudplevierentelling is in handen van SOVON. In Noord-Holland zal Dirk Tanger- een vogelaar met veel goudplevier-ervaring- in overleg met het SVN (Samenwerkende Vogelwerkgroepen N-H) de coördinatie uitvoeren.

In 1996 is voor het laatst zo'n uitgebreide Goudplevierentelling gehouden (zie kaartje). Wij zijn benieuwd hoe de Goudplevier na '96 zijn verspreiding heeft veranderd.

Zeevangtelling

voor het vierde jaar van start

Al weer het vierde jaar gaan een aantal vogelaars maandelijks vastleggen hoe het met de aantallen vogels is in poldergebied van De Zeevang.

Het aanwezig zijn van vogels in een landschap geeft aan hoe het is gesteld met het landschap.

In ons stukje Noord-Holland speelt het open polderlandschap in combinatie met veel water (IJselmeer) en de slotenpatronen in het polderland zelf een grote rol. Samen maken ze van het gebied een ideale verblijfplaats die belangrijk is niet alleen voor broedende maar ook voor ruiende vogels, die daarna doortrekken naar zuidelijke gebieden of hier zelfs komen overwinteren.

Om te voorkomen dat zo'n landschap verloren gaat aan andere economische bezigheden, moeten de natuurwaarden worden vastgelegd door tellingen en onderzoek. Zonder juiste gegevens over de rijkdom in een gebied kan herinrichting in het nadeel van de natuur gaan uitpakken.

Om voor het Zeevanggebied de vogelaantallen vast te leggen gaat de KNNV

vogelwerkgroep in de maanden oktober - november - december - januari - februari en maart weer het veld in.

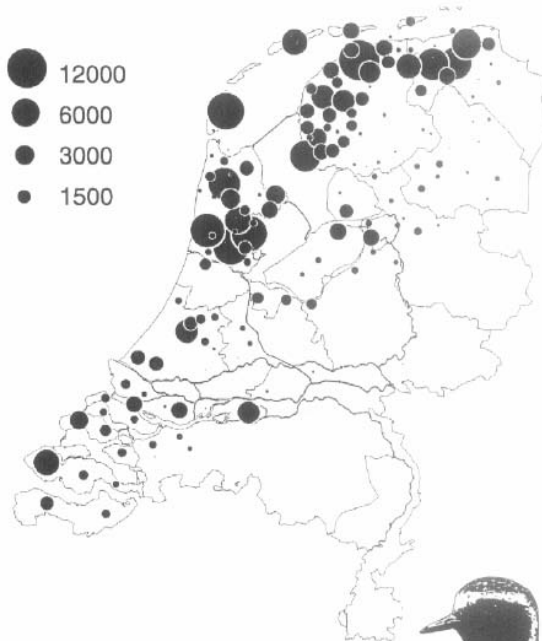
Onze gegevens van de voorgaande drie jaar zijn al ingezet om een rapport naar LNV (ministerie van Landbouw Natuur en Voedselveiligheid) voor De Zeevang een positief advies te geven voor aanwijzing onder de vogelrichtlijn.

Het Zeevanggebied zal de komende jaren worden heringericht. De belangen voor de landbouw en natuur moeten hierin samengaan. Met het aangeven van de natuurwaarden van het gebied Zeevang hopen we een goede afweging hiervan mogelijk te maken.

In oktober gaan we zaterdag en zondag 18/19 oktober op pad. De aangekondigde telling van **GOUDPLEVIEREN** valt hiermee samen. De vogelwerkgroepavond van donderdagavond 9 oktober is een mooi moment om alvast vooruit te blikken op de te verwachten vogelaantallen.

De overige tellingen zijn gepland op 15/16 november en 13/14 december.

Ben Pronk

Figuur 1. Verspreiding van de Goudplevier in november 1996.

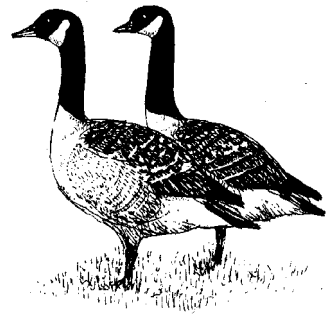

Canadese ganzen van Purmerend

in onzekere situatie

In het vorige Hoornblad is door het plaatsen van een aantal stellingen de mening van Hoornbladlezers gevraagd. Gevraagd werd: hun mening geven over de ganzen van Purmerend.

De ganzen zorgen er in het zomerhalfjaar voor overlast in de stadswijken van Purmerend. Daarna in het winterhalfjaar overlast bij boeren in de Wijde Wormer of De Zeevang.

Een 12-tal miltjes en 5 schriftelijke reacties hebben de volgende voorkeurstelling opgeleverd:

- 10 maal voorkeur C:** *Jaarlijks de eieren zo bewerken dat zij maximaal 1 jong per ouderpaar zullen opleveren, als op deze wijze de aantallen niet afnemen in een tijdsbestek van 10 jaar, wordt overgegaan naar de methode van stelling B.*
- 5 maal voorkeur B:** *Zo veel mogelijk ganzen wegvangen, en door vergassen terugbrengen tot een minimum aantal. Vervolgens jaarlijks de eieren zo bewerken dat zij maximaal 1 jong per ouderpaar zullen opleveren.*
- 2 maal voorkeur A:** *Zo veel mogelijk ganzen wegvangen, en door vergassen terugbrengen tot een minimum aantal. Door jaarlijks afschot voorkomen dat de groep weer uit kan groeien en overlast gaat opleveren.*

Tijdens de vogelwerkgroep avond van 11 september is vervolgens over deze ganzenproblematiek geprobeerd een algemene mening te vormen. Na een discussie is afgesproken een brief op te stellen die op de volgende vogelwerkgroep avond zal worden afgerond.

In de brief zal o.a. worden gevraagd aan het gemeentebestuur van Purmerend, een "ganzencoördinator" aan te stellen in dienst van de gemeente Purmerend. De-ze zal zich daar actief gaan bezig houden met voorlichting over de ganzenproblematiek naar de bewoners van Purmerend. Onder de vogelwerkgroepleden is overeenstemming over de noodzaak van de beheersbaarheid maken en houden van het aantal ganzen binnen de stad. Een doelpopulatie van 150 ganzen is het optimum. Er wordt een netwerk van vrijwilligers opgezet die meewerken met het lokaliseren van de nestplaatsen.

Uitgangspunt is op een zo humaan mogelijke wijze het ganzenprobleem beheersbaar maken.

De ganzencoördinator gaat in gemeentes waar eerder een probleem met gan-

zenaantallen speelde informatie uitwisselen. Er is o.a. in Castricum al een project in uitvoering.

De rol die voor onze KNNV vogelwerkgroep is die van telwerk verrichten, om de aantalontwikkeling te volgen.

Jaarlijks vinden deze tellingen plaats in het winterhalfjaar. In deze maanden houden de ganzen zich op in een of een paar grote concentraties buiten Purmerend in De Wijde Wormer of bij Kwadijk in het open veld. Op deze wijze is de toe- of afname van de ganzen goed te volgen.

Van groot belang is draagvlak te creëren dat er een noodzaak is van dit beheerswerk onder de bevolking van Purmerend.

Na 5 tot 7 jaar zal aanpassing van de gevolgde werkwijze worden overwogen, als de aantallen voor overlast blijven zorgen

De brief zal voor verzending door het KNNV-bestuur van de juiste vorm worden voorzien. Voor meer informatie kan je met het internet naar o.a. www.partijvoordedieren.nl gaan.

Ben Pronk

Naar de Kraanvogels!

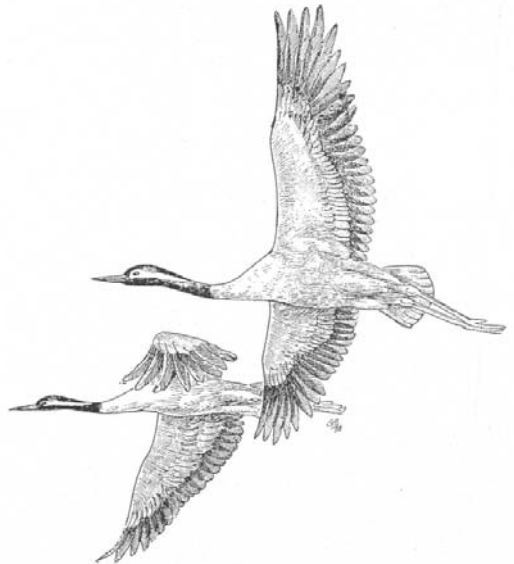
Van 12 t/m 18 oktober verblijven 31 KNNV'ers van onze afdeling op Zingst (d.i. een half-eiland ten westen van Rügen).

Ons onderdak is een soort vakantie-bungalowpark en dat ligt op 500 meter van een kraanvogelslaapplaats. Behalve de vele duizenden **KRAANVOGELS** die half oktober in die regio verblijven, zijn er ook vele duizenden eenden, ganzen en zwanen te zien.

Omdat het trektijd is kunnen er allerlei aardige soorten langskomen. Ook op zee is het voorbijgaan van groepen **SMIENTEN**, **BRANDGANZEN**, zwanen te zien. En daar tussendoor een grote kans op het waarnemen van **HAVIK**, **SLECHTVALK**, **RODE WOUW** en meerdere **ZEEARENDE**...

Een verslag valt te verwachten in het volgende Hoornblad.

Inlichtingen: (0229) 23 0419.

Jan Marbus

KNNV-Themadag

"Flora- en faunawet en de natuurbescherming"

De Natuurbeschermingscommissie en Veldbiologische Commissie organiseren op **15 november** van 10:30 - 16:30 uur een themadag "Flora- en faunawet en natuurbescherming" in de **Uithof te Utrecht**. Deze dag is bedoeld voor KNNV bestuurders, coördinatoren en leden van inventariserende KNNV-werkgroepen, afdelingsbestuurders en inventariserende leden van IVN, NJN en JNM.

DOEL VAN DE DAG

Op 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. De Flora- en faunawet is een raamwet waarin de soortenbescherming uit de Vogelwet, de Natuurbeschermingswet en enkele andere wetten is opgenomen.

De KNNV is, evenals de NJN, JMN en IVN, een organisatie met natuurbeschermingsdoelen. Organisaties die **natuurgegevens verzamelen** kunnen een belangrijke rol vervullen bij de werking van de wet. **Inventarisatiegegevens**, liefst op een kwalitatief juiste manier verzameld en gerapporteerd, vormen de basis voor de bescherming van natuurwaarden. Doel van deze themadag is daarom het bespreken van de mogelijkheden voor de KNNV en andere groepen om door middel van onderzoek en bezwaar een wezenlijke bijdrage te leveren aan de beschermende werking van de Flora- en faunawet.

PROGRAMMA

Tijdens het ochtendprogramma worden inleidingen gegeven door het Ministerie van LNV, soortbeschermers en onderzoekers. Het middagprogramma bestaat uit (minimaal) 5 workshops:

Workshop 1 - Inventariseren en het vastleggen van gegevens in rapporten

Workshop 2 - Gegevensoverdracht aan gebruikers van inventarisatiegegevens

Workshop 3 - Invloed van natuurgroepen op gemeentelijk groenbeleid en groenbeheer

Workshop 4 - Verkoop van inventarisatiegegevens aan derden

Workshop 5 - Zelf bezwaar maken tegen een plan; bezwaarschriften

Graag bij aanmelding aangeven naar welke workshop uw voorkeur uitgaat.

AAANMELDING

D.m.v. een e-mailbericht aan knnvfwdag@hotmail.com met daarin uw naam, adres, e-mail-adres, 1^e en 2^e voorkeur workshops en eventueel andere deelnemers (liefst ook met e-mailadres). Zodra het definitieve programma en het juiste adres van de locatie beschikbaar zijn, wordt uw deelname bevestigd.

Voor de themadag wordt een informatiemap samengesteld met verslagen van bijdragen en workshops, brochures Flora- en faunawet van het Ministerie van LNV en een overzicht van aangemelde natuurgebieden volgens Europese Richtlijnen.

Wendy Bach-Kolling

Zoogdierenatlas: Egels gevraagd

N.a.v. de vorige oproepen hebben 14 mensen egelsvondsten gemeld: in 2003 al 55 exemplaren. Dat zijn evenwel vast nog niet alle westfrieze egels. Zoals uit bijgaand tekst uit een persbericht valt op te maken zijn ook "oude" waarnemingen welkom! Niet alleen van **EGELS**, maar van alle zoogdieren en de marters in het bijzonder! Blijf dus goed opletten en vergeet niet te noteren en de waarneming door te geven aan Jan-Pieter de Krijger.

Uw waarnemingen voor de Zoogdierenatlas van Noord-Holland

EGELS, als platte resten van een noodlottige samenkomst, zijn helaas regelmatig terugkerende beelden op het asfalt.

Een ontmoeting met een naar voedsel zoekende rondscharrelende **EGEL** komt gelukkig ook nog wel eens voor. Ook vinden we ze nog wel eens overwinterend in onze tuin.

Maar waar leven egels in Noord-Holland. Waar zijn er veel en waar zijn er weinig? In welk soort landschap voelt de egel zich het meest thuis?

De Noord-Hollandse Zoogdierstudiegroep (NOZOS) is op zoek naar egelwaarnemingen. Dood of levend, waar heeft u egels waargenomen in onze provincie? De NOZOS wil namelijk een Zoogdierenatlas van Noord-Holland uitgeven. Maar om een zo goed mogelijk overzicht te kunnen geven van het voorkomen en de verspreiding van zoogdiersoorten zijn gegevens hierover noodzakelijk. In 2003 ronden wij een tienjarige periode van verzamelen van gegevens af. Nu proberen we in een eindsprint nog zoveel mogelijk waarnemingen binnen te krijgen.

Hierdoor hopen we dat de kaartjes en de kennis over de zoogdieren in Noord-Holland zo volledig mogelijk wordt.

Daarom de vraag aan u: heeft u oudere of recente waarnemingen van **EGELS**, **EKKHOORNS**, **BUNZING**, **WEZEL** of **HERMELIJN**, **BRUINE RATTEN**, **HUISMUIZEN**, **MOLLEN** (molshopen), **HAZEN** of **KONIJNEN**: laat het ons weten!

Egelwaarnemingen 2003

Datum	Aantal	Plaats		Waarnemer
05-03-2003	1	Achtertuint Dorpsstraat 59 Obdam	slapend	Anneloes ter Horst
10-03-2003	2	Risdammerhout	levend	Ria Ruiter
03-04-2003	1	Achtertuint Schoener 52 Hoorn	slapend	Tine Jacobs
05-04-2003	1	Prov.weg ter hoogte van Missiehuis	dood	Jan en Ina Marbus
11-04-2003	1	Dorpsstraat Obdam	levend	Anneloes ter Horst
15-4/15-5	2	Tuin Jan en Ina 1 grote en een kleinere	levend	Jan en Ina Marbus
27-05-2003	1	Westfrisiaweg ter hoogte van Westwoud	dood	Jan en Ina Marbus
31-05-2003	1	Drechterlanderweg afslag Blokker Zwaagdijk	dood	Douwe Greydanus
02-06-2003	1	Dijkgraaf Grootweg Andijk	dood	Douwe Greydanus
02-06-2003	1	Markerwaardweg achter Wervershoof	dood	Douwe Greydanus
05-06-2003	1	Drechterlandseweg veiling Bovenkarspel	dood	Douwe Greydanus
07-06-2003	1	Veilingweg haling Bovenkarspel	dood	Douwe Greydanus
14-06-2003	1	Kleingouw Andijk	dood	Douwe Greydanus
26-06-2003	2	Baljouw achter Jan en Ina egel met jong	levend	Mhr Struiving
27-06-2003	1	Koggenweg, gedeelte tussen Markerwaardweg en Marktweg	dood	Dinie Atsma
02-07-2003	1	Markerwaardweg gedeelte tussen de Koggenweg en Tuinstraat	dood	Dinie Atsma
02-07-2003	1	Markerwaardweg ong. 100 mtr. voor stoplichten naar Prov.weg	dood	Dinie Atsma
04-07-2003	1	Einde van de Weel Hoorn	dood	Jan-Pieter de Krijger
05-07-2003	1	Keern Hoorn	dood	Jan en Ina Marbus
06-07-2003	1	Liep lang het riet van de poldersloot bij de Weidemolen Hoorn	levend	Jan-Pieter de Krijger
13-07-2003	1	Bernhardstraat 22 Andijk	levend	Douwe Greydanus
15-07-2003	1	Rietgors 2 Venhuizen komt er al jaren	levend	Mhr Kuné
19-07-2003	1	Bernhardstraat 22 Andijk	levend	Douwe Greydanus
21-07-2003	1	Dijkgraafgrootweg net voorbij Cornelis Kuinweg	dood	Douwe Greydanus
21-07-2003	1	Wieken 51 1633 GV Avenhorn	levend	Nick Westmeijer
23-07-2003	1	Liep in bosjes langs poldersloot bij de Weidemolen Hoorn	levend	Jan-Pieter de Krijger
24-07-2003	1	Einde van de Weel Hoorn	dood	Jan-Pieter de Krijger
24-07-2003	1	Voortuin Lekerweg 37 Wijdernes	levend	Kees Schoon
28-07-2003	2	Prov.weg van Hem naar Hoorn, net onder het viaduct door	dood	Dinie Atsma
29-07-2003	1	Keern Hoorn	dood	Jan en Ina Marbus
29-07-2003	1	in de tuin van Dinie	levend	Dinie Atsma
30-07-2003	1	Prov.weg ong. 50 mtr. voorbij De Taveerne richting Hoorn.	dood	Dinie Atsma
31-07-2003	1	Weg naar Avenhorn net over eerst bruggetje	dood	Jan-Pieter de Krijger
01-08-2003	1	Veilingweg Bovenkarspel te hoogte van Ransijn	dood	Douwe Greydanus
03-08-2003	1	Provinciale weg tussen belastingkantoor en tunnel Vredenhof	dood	Jan-Pieter de Krijger
06-08-2003	1	Dijkgraaf Groorweg net voor kruizing Cornelis Kuinweg	levend	Douwe Greydanus
10-08-2003	1	Kolenbergstraat 18 Blokker	levend	Ria Ruiter
12-08-2003	2	achtertuint Jan en Ina 2 middelgrote exemplaren	levend	Jan en Ina Marbus
14-08-2003	1	Dorpsstraat Zwaag	dood	Jan en Ina Marbus
15-08-2003	1	Dr. Mulderstraat Oostwoud	levend	Ria Ruiter
20-08-2003	1	tuin Venuslaan 10 Enkhuizen	levend	Douwe Greydanus
21-08-2003	1	Veilingweg voor rotonde en Gouw bij Bovenkarspel	dood	Douwe Greydanus
23-08-2003	1	Provinciale weg naar snelweg toe net na Missiehuis	dood	Jan-Pieter de Krijger
25-08-2003	1	Voor het Rode Hert in Bovenkarspel	dood	Douwe Greydanus
25-08-2003	1	Meindertsloot 15 1602 HE Enkhuizen	levend	Douwe Greydanus
25-08-2003	1	Bernhardstraat 22 Andijk	levend	Douwe Greydanus
30-08-2003	1	Opgang Zwaag	dood	Zus Astrid Goois
07-09-2003	1	Maasweg Hoorn	dood	Jan-Pieter de Krijger
09-09-2003	1	kruizing Prov. Weg Schellinkhout	dood	Jan en Ina Marbus

Excursie naar Balgzand

30 augustus 2003

Het was tamelijk fris en regenachtig. Toch waren er 25 mensen gekomen om het Balgzand te bezoeken. De boswachter had zich verslapen en kwam daarom wat later. Hij trakteerde ons op koffie in het infocentrum waar al leuke dingen te bewonderen waren, o.a. een kaart van ons gebied in de Middeleeuwen met daarover de huidige gebiedslijnen geprojecteerd.

Langs de Waddendijk. Ongeveer 2 km lopen. Wind in de rug en verscheidene regenbuien. De lucht was helder en je kon genieten van fraaie wolkenpartijen die langs het zwerk vlogen. Al snel kwamen enkele honderden meeuwen en Scholeksters in het vizier, die regelmatig een eindje opschoven wanneer wij te dicht in de buurt kwamen. Er lagen, helaas, ook enkele overleden exemplaren op onze route. Jan Zijp verschaftte ons informatie over een **OESTERSCHELP** die we vonden. Een mooie roze schelp. Maar schijn bedriegt; het was de **JAPANSE OESTER**. Eens een keer ingevoerd of via schepen meegekomen. Het dier bedreigt onze mosselbanken. Is haarscherp. Ook de **KOKKELS** hebben er last van. Deze oester gaat bijna de gehele bodem bedekken van onze onvolprezen Waddenzee. Jan Zijp merkte op dat al pogingen worden ondernomen om de gebiedshonger van de **JAPANSE OESTER** in te dammen.

Verder gelopen. Jan en zijn maatje (kwam even later) leidden ons over de kop van de dijk. Ja. Dat was het!! Een grote witte vlek!! **LEPELAARS!!!** Er werden er zo'n 450 geteld. En ach, wat was ons boterhammetje lekker toen even later zo'n kleine 50 meter verder een **VISAREND** op een paal neerstreek. We hebben genoten van dit bijzondere uitzicht. Het bleef gelukkig droog.

Het waren niet de enige waarnemingen. Totaal zo'n 40 soorten vogels werden tijdens dit tochtje afgevinkt. De regenbuien ten spijt was het een mooi tochtje. Typisch Hollands, typisch duingebied, typisch Waddenzee!!

Michel Kleij

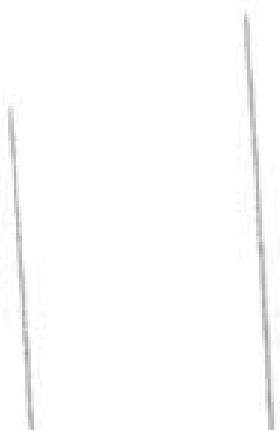
Ecolint Enkhuizen

Zaterdag 13 september werd het ECOLINT in Enkhuizen officieel geopend. Onze KNNV-afdeling was ook met een kleine presentatie aanwezig. Dat was haast vanzelfsprekend, want al vanaf de eerste ideeën over ecologische structuren heeft de KNNV aangedrongen op de noord-zuid verbinding, die nu ECOLINT heet!

Door de groei van steden en bedrijfsterreinen, de uitbreiding van wegen en intensief gebruik van landbouwgronden is de natuur in Nederland versnipperd geraakt. Planten en dieren zijn op 'natuureilandjes' terechtgekomen waardoor het aantal soorten en het aantal per soort sterk is afgenomen. Met de aanleg van ecologische verbindingzones wil de overheid deze versnippering een halt toe roepen en waar mogelijk herstellen.

'De Ven', 'De Weelen', het 'Streekbos' en de 'Zuiderdijk' zijn mooie waterrijke natuurgebieden die de gemeente Enkhuizen met elkaar wil verbinden. Voor deze verbinding is de toepasselijke naam 'Ecolint Enkhuizen' gekozen. Delen van het Ecolint Enkhuizen zijn of worden ecologisch zo ingericht dat planten en dieren zich er thuis voelen; ze kunnen zich daar vestigen of van het ene naar het andere gebied trekken. Met dit doel voor ogen gaat de gemeente in het najaar met subsidie van de provincie het gebied rond 'De Tocht' nabij 'De Visput' ecologisch inrichten. Op de afbeelding hieronder ziet u het ontwerp van het Ecolint in en rond Enkhuizen.

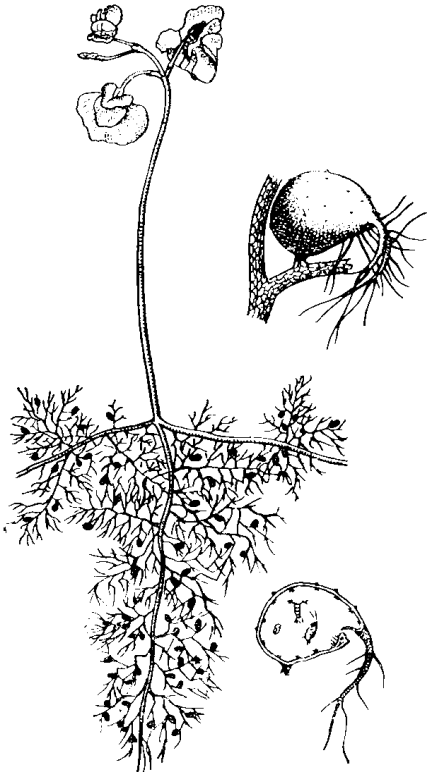
- 1 De Ven
- 2 De Weelen
- 3 Streekbos
- 4 De Tocht

Het gaat echter niet alleen om de planten en dieren. Het creëren van een prettige leefomgeving en recreatie is ook onderdeel van het Ecolint. Het project is zo opgezet dat ook de mens kan meegenieten. Er is een wandelroute ontwikkeld en de reeds bestaande (regionale) vaarroute loopt gedeeltelijk parallel aan de ecologische verbindingzone. Ook längs het Ecolint wil de gemeente, waar mogelijk en uiteraard in overleg met omwonenden, nieuwe natuur-

gebieden creëren. Zo komt natuur dichterbij huis en kunnen mensen (verder) kennismaken met flora en fauna uit hun eigen omgeving.

Zomerkamp Winterswijk

Van vrijdag 1 tot maandag 4 augustus hadden enthousiastelingen van onze KNNV-afdeling hun tenten opgeslagen in de buurt van Winterswijk. Het kampje telde ruim 15 deelnemers.

We stonden op een boerencamping in het Woold. Daar was een mooi apart veldje voor ons gereserveerd. Maar... er stonden geen bomen. En omdat het steeds heel erg stralend mooi weer was (toen begon de hittegolf) waren we blij met stukjes schaduw. Overdag met de excursies was het wel te doen, want de regio is bosrijk genoeg. Door de droogte merk je wel goed het effect van zandwegen! We maakten tochtjes naar Bekendelle, Buskersbos, Meddose veen en de tussenliggende gebieden werden lopend en fietsend verkend.

De **GROTE GELE KWIKSTAART** liet zich meermalen zien bij de beek. De **IJSVOGEL** liet verstek gaan.

WEIDEBEEKJUFFERS zagen we volop, maar de **BOSBEEKJUFFER** lukte niet. De soortenlijst vermeldde verder **KLEINE BONTE SPECHT**, **KUIFMEEES**, als voor ons ongewoon.

In het Meddose veen troffen we inderdaad het **KLEINE BLAASJESKRUID** en het **VEENHOOIBEESTJE**, die zich als speciaal voor dit gebied aangekondigd waren. In een pas opengegraven ven tegenover Den Oppas (beheerderswoning van het Korenburgerveen) zagen we behalve 1 van de 7 beelden ter herinnering aan Victor Westhof ook een rode lijstsoort: **MOERASWEEGBREE!**

Op maandagmorgen werd nog een excursie naar Zwiilbrock gehouden om o.a. de **FLAMINGO's** te bekijken.

De hoge temperaturen speelden ons zodanig parten dat nakampen niet aantrekkelijk was. Toch had iedereen 4 dagen lang van het Winterswijkse kunnen genieten en bovendien de primeur meegemaakt van "vogelbingo"!

Jan Marbus

Minicursus Noordhollands Landschap

19 en 20 september 2003

Die vrijdagavond kwamen wij (10 cursisten) bij De Hoornbloem bijeen voor het theoretische gedeelte. Jan Marbus gaf ons heel boeiend informatie. Mede aan de hand van de gekopieerde kaarten konden we ons goed een beeld vormen van het ontstaan en de ontwikkeling van het landschap vanaf de laatste ijstijd.

De volgende dag togen we met 4 auto's op pad op zoek naar relictten uit het verre verleden. Het was eerst wat mistig, maar tijdens onze 1e stop- het geologisch monument bij Medemblik, een reconstructie van een gedeelte van de steenglooiing van de Westfriese omringdijk - brak het zonnetje door. Via gemaal Lely reden we naar de Oude Zeug - voormalige werkhaven waar nu jachtwerf Jongert in aanbouw is -.

Hier zochten we in een berg opgezogen zand uit het IJsselmeer naar mogelijke resten uit het Eemiën (tussenijstijd van ±100.000 jaar geleden). Maar er was niet zo veel te zien; wel een **ICARUSBLAUWTJE** uit "onze" tijd - óók interessant! Verder ging het richting Dijkgatsbos, waar we gezellig aan de IJsselmeeroever een koffiestop hielden.

Bij het Robbenoordbos, gemaal Leemans, vonden we in een berg opgezogen zand, nu inderdaad piepkleine **ZEEGELTJES** uit het Eemiën!

Volgende stop was op Wieringen, waar we langs het wad de schorren afzochten op zoek naar resten uit het verre verleden. Daarna gingen we de reconstructie bekijken van de oude wierdijk, die nog steeds om Wieringen loopt. We konden zien hoe zo'n dijk werd opgebouwd uit "wier" (=eigenlijk zeegras), palen en zand.

Bij Westerland aan het wad hielden we de lunchstop. Het was eb, dus de meeste vogels waren ver weg. Toch zagen we nog een paar

BONTBEKPLEVIERTJES en een stel **WULPEN**.

Via Ewijcksluis gingen we op weg naar de schutsluis bij Zijpe uit 1597.

Vervolgens over de Westfriese omringdijk bij Schagen. Ik vind dit het mooiste gedeelte van deze dijk met z'n bochten en zo mooi hoog boven het land uitstekend!

I.v.m. de tijd stopten we niet meer en ging het langzamerhand huiswaarts.

Onderweg reden we langs het "kadetjesland" bij Benningbroek en Spanbroek en de faunapassage Kromme Elleboog. Zo kwamen we boordevol indrukken op het Dampten aan.

Rest mij nog te zeggen dat Jan ons in het vooruitzicht stelde om in het voorjaar een tweede minicursus landschap te geven en nu over het West-Oost-traject.

Zéér aanbevelenswaardig!

Alberdien Weg

De Hoornbloem

Dorpsstraat 10A, 1689 EV Zwaag,
☎ (0229) 23 04 19, e-mail: dehoornbloem@hetnet.nl

Wat in de zomer zachtjes een aanloop nam, nam in de herfst de volle omvang aan: OOGSTEN! Het binnenhalen van vruchten en zaden van de juiste planten is een zorgvuldige en soms lastige bezigheid (stekels, stof, verspreiding in tijd). Dit jaar waren de omstandigheden zodanig (droog/warm) dat de planten in potjes het snel lieten afweten. Toch was de oogst redelijk. Het laat zich aanzien dat de zadenlijst minder soorten zal bevatten dan vorig jaar. Verheugend is het dan wanneer er zomaar een zending met vaak heel mooi geschoonde zaden van een KNNV'er binnenkomt. We ontvingen royale bijdragen van Gerlof Bottema en Joop Floor. Maar ook kleine aanvullingen zijn welkom. Van 5 uitgebloeide stengels **RIETORCHIS** kan heel veel zaad komen...

De kas hangt weer vol met katoenen draagtassen met bloeistelen om te drogen. Ook al wordt er bijna dagelijks aan gewerkt, het grote dorsen is werk voor meer mensen. Afgelopen 24 september was de eerste zaden schoonmaakmiddag met 10 deelnemers. Dat wordt herhaald op 29 oktober en 5 november, van 14:00 - ca.16:00 uur. Als dan de zaden schoon zijn opgeborgen volgt nog het inpakken. Ook daar is hulp welkom. Ook weer op woensdagmiddag: 19 en 26 november. Wie ook wil helpen kan het beste even bellen om overbezetting en elkaar in de weg lopen te voorkomen.

De loepjes zijn uitverkocht, maar we hopen binnenkort weer een nieuwe serie te kunnen aanbieden. Ook mensen die een verrekijker of telescoop (Kowa) overwegen aan te schaffen hebben we een serieus aanbod te doen met scherpe KNNV-ledenprijs!

Maar... let wel -en dat geldt ook voor boeken- niet alles is op voorraad aanwezig (soms wel een demo) dus wacht niet tot een week voor de gewenste leverdatum.

KNNV-waddenzeiltocht

Vier leden van onze afdeling (Atie, Mieke, Ina, Jan) maakten eind augustus deel uit van de KNNV-groep die met de tweemaster Aagtje een waddentocht beleefde. Vanuit Harlingen werden de eilanden Vlieland, Terschelling en Ameland aangedaan. Dat hield in dat het schip er 's nachts in de haven lag en de groep overdag een wandeling maakte of fietsend het eiland verkende. Begunstigd door prachtig weer heeft iedereen volop genoten. Er werd naar planten gekeken (**GEELHARTJE**, diverse orchissen, **MELKKRUID**, **ZEEPOSTELEIN**, **ADDERTONG**), vlinders (**LANDKAARTJE**, **ORANJE LUZERNEVLINDER**, **KOLIBRIEVLINDER**) en vogels (**KLEINE ZILVERREIGER**, **ZILVERPLEVIER**, **GOUDPLEVIER**, **LEPELAAR**, **IJSVOGEL**, **REUZENSTERN**). Steeds was er volop gelegenheid voor ieder om op zijn eigen manier te genieten. De accommodatie voor de 16 deelnemers was keurig met tweepersoons hutten en een gemeenschappelijke ruimte. De laatste nacht werd doorgebracht in de haven van Makkum. Dat maakte het mogelijk de zuidwaard te verkennen. Met heel mooi weer was dat een fraaie afsluiting van een heerlijke zeiltocht.

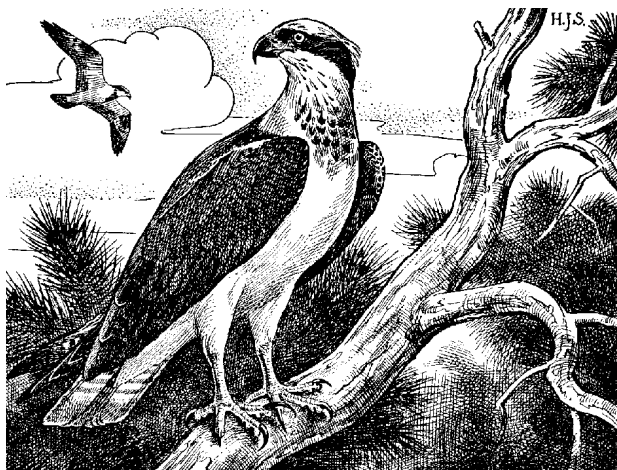
Bijzondere waarnemingen

Volgens de kalender loopt de zomer op zijn eind maar als je op de temperatuur af moet gaan dan is het nog lang niet zo ver. De natuur reageert er verschillend op. De ene helft zegt van: hé het is nog lekker warm en misschien redden we nog een derde generatie en de ander zegt van; nee, de dagen worden korter dus het is tijd om op vakantie te gaan naar het zuiden. Kortom een tijd om extra alert te zijn.

De kick op vogelgebied was deze zomer toch wel de **SPORENKIEVIT** die een aantal dagen op de Vooroever te zien was. Het was wel even zoeken maar dan had je ook wel wat. Een exemplaar wat zich helemaal gedroeg zoals het hoort. Jagen, dreigen, lopen noem maar op niets wees op een ontsnapt exemplaar. Niet alleen lokale vogelaars werden naar de Vooroever gelokt maar ook mensen uit verdere streken van ons land kwamen kijken naar deze soort. Later werd op Wieringen ook een **SPORENKIEVIT** ontdekt en die had een zwart ringetje om zijn poot wat voor velen een aanwijzing is om er van uit te gaan dat het een ontsnapt beest was. We zullen het nooit weten, was het dezelfde vogel? Maar alleen al het zien van zo'n soort bij ons in de buurt is een belevenis op zich.

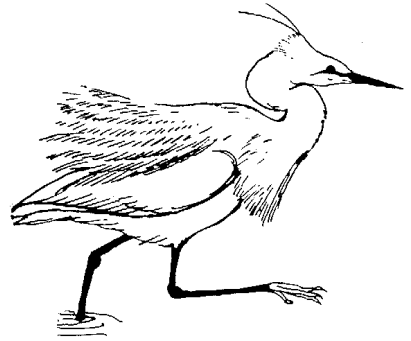
Het ontdekken van een soort als de **SPORENKIEVIT** wil niet zeggen dat de andere soorten minder aandacht verdienen.

Ad Roobeek heeft tijdens zijn rondes rond Lutjebroek ook weer het nodige gezien. Op 29 juni telde hij 127 **LEPELAARS** op de Vooroever. Het lijkt er op dat het broedresultaat aldaar goed te noemen is. Op 20 juli telde Ad 10 **KRUISBEKKEN** in het gebied. Vanaf 31 juli zit er al een **ROTGANS** op wat toch wel wijst op het feit dat deze gans er voor gekozen heeft om de zomer hier te blijven in plaats helemaal terug te vliegen naar het hoge noorden. Op 5 september zaten er 900 **KRAKEENDEN** in het water van de Vooroever en op 7 september telde Ad 200 **KEMPHANEN** aldaar en 1 **ZOMERTORTEL**. Op 16 september telde hij 2

PAAPJES in het gebied Ook de Welen bij Lutjebroek zijn altijd de moeite waard. Op 9 juli werd er een **SLECHTVALK** waargenomen en vanaf 13 augustus zaten daar 2 **PURPERREIGERS** gevolgd door een **VISAREND** die zich vanaf 15 september bij hen heeft gevoegd. Op 21 augustus telde hij er 45 **OEVERZWALUWEN** en op 5 september vloog er een **IJSVOGEL** rond

Het Streekbos leverde op 14 juli 2 Kwartels op en op 25 juli vloog er een **KLEINE JAGER** over zijn huis. Het Naviduct leverde een **WITVLEUGELSTERN** op op 14 juli en 25 **ROSSE GRUTTO's** op 14 juli.

Ook Freek heeft zijn telpost weer ingenomen bij De Nek. 24 juni leverde 3 **KLEINE ZILVERREIGERS** op, de 27ste van deze maand was goed voor 6 **BRILDUIKERS** gevolgd door een **KLEINE JAGER** op 28 juni. Een **IJSVOGEL** vloog langs op 13 juli gevolgd door een **ROTGANS** op de 16de. Een **GROTE ZILVERREIGER** liet zich zien op 20 juli gevolgd door 2 **REUZENSTERNS** op 23 en 28 juli. De eerste van augustus was goed voor een **PURPERREIGER** en een **OOIEVAAR**, op 2 en 4 augustus zag Freek een **TEMMINCKSTRANDLOPER** langs komen die op de voet werden gevolgd door een **STRANDPLEVIER** op de 9de. Ook de roofvogels kwamen langs. Op 11 en 17 augustus een **WESPENDIEF** en op 12 en 13 augustus waren er 2 **VISARENDEN**. 21 Augustus leverde wederom een **REUZENSTERN** op. In september zag Freek 6 **CASARCA'S** op de 2de, een **PAARSE STRANDLOPER** op de 6de. Een **GROTE ZILVERREIGER** vloog langs op de 14de dag en om het af te sluiten een **VISAREND** op dag 16 en een **ROODPOOTVALK** op 18 september.

Natuurlijk zijn Ad en Freek niet de enige die waarnemingen hebben. Nu volgt er nog een deel van de overige waarnemingen. 6 **REGELWULPEN** werden gezien op op 24 juli in Berkhout, 2 **KERKUILEN** op 26 juli in Oosthuizen en ook dit jaar weer nieuwe broedgevallen in Spierdijk en de Wogmeer. Op 28 juli werd er een **REGENWULP** gezien in de Lutjebroekerweel en op 7 augustus een **PURPERREIGER**. Op 29 juli werden er bij het Naviduct een **DWERMEEUW** en 11 **LEPELAARS** gezien.

Op 12 augustus zat er bij het Fort van Edam een Kwak in de boom en op 10 augustus vlogen er 2 **ZWARTE OOIEVAARS** over Hoogkarspel gevolgd door 2 exemplaren op 14 augustus boven Venhuizen. Eind augustus zat er een **VISAREND** in de Mijzenpolder, op 30 augustus een in Zeevang midden samen met een **SLECHTVALK** en op 6 september zat er een **VISAREND** bij Zeevang Oost. En... er is in Andijk een broedgeval geconstateerd van de **IJSVOGEL!**

Jan Pieter de Krijger

Bestuur

- Voorzitter** : M. Kleij, Lijndraaier 149, 1625 ZV Hoorn,
 ☎ (0229) 23 05 24, e-mail: mkleij@hetnet.nl
- Secretaris** : E.J. Baars, Yellowlaan 24, 1695 HV Blokker,
 ☎ (0229) 24 95 46, e-mail: hoorn@knnv.nl
- Nat. hist. secr.** : J.P. de Krijger, Weidemolen 98, 1622 KE Hoorn,
 ☎ (0229) 23 97 24, e-mail: profparelhoen@quicknet.nl
- Penningm. & Ledenadm.** : A. Roobeek, P.J. Jongstraat 176, 1614 LK Lutjebroek ☎ (0228) 51 20 88,
 e-mail: s.m.roobeek-vergeer@hetnet.nl, Postgiro: 3553986
- Leden** : A.L. ter Horst, Dorpsstraat 59, 1713 HB Obdam,
 ☎ (0226) 45 29 90, e-mail: anneloesterhorst@wanadoo.nl
 C.J.P. Schoon, Lekerweg 37, 1608 MB Wijdenes,
 ☎ (0229) 50 31 40, e-mail: cjp.schoon@quicknet.nl
 C. van der Velden, Dukaat 29, 1628 PP Hoorn,
 ☎ (0229) 23 19 10, e-mail: cor.vdvelden@wxns.nl
 E. de Vroome, Veenrug 37, 1687 WN Wognum,
 ☎ (0229) 57 10 78, e-mail: e.en.c.de.vroome@wanadoo.nl
- Erevoorzitter** : J.A. Marbus, Dorpsstraat 10A, 1689 EV Zwaag,
 ☎ (0229) 23 04 19, e-mail: dehoornbloem@hetnet.nl

Coördinatoren

- Plantenwerkgroep**: Willy Mantel, Schout 57, 1625 BR Hoorn, ☎ (0229) 23 05 91
- Vogelwerkgroep** : Ko van Gent, Berkenweide 13, 1647 BG Berkhout,
 ☎ (0229) 24 58 85, e-mail: ko-wil@zonnet.nl
- Vlinderwerkgroep**: Henny van der Groep, Yellowlaan 24, 1695 HV Blokker,
 ☎ (0229) 24 95 46, e-mail: hoom@knnv.nl

AANMELDINGSFORMULIER - S.V.P. INLEVEREN BIJ HET BESTUUR.

Ondergetekende meldt zich aan als:

- KNNV-lid (1 persoon € 22,65 per jaar)
- Gezinslid (meer dan 1 persoon op hetzelfde adres € 28,65 per jaar)

dhr./mevr.: voorletter(s) : achternaam:

geboortejaar : telefoon :

adres :

postcode + woonplaats :

specialiteiten of interesse:

naam huisgenoot :

geboortejaar :

specialiteit of interesse :

NATUURLIEFHEBBER?

Enthousiast over mooie dingen die u in de natuur ontdekt heeft en wilt u die ervaring graag met anderen delen?

Of vindt u het buiten prachtig maar zou u wel wat meer willen weten over dat landschap, zo'n plant of dier.....

DOE DAN MEE MET DE KNNV! DE VERENIGING VOOR VELDBIOLOGIE.

Het is een club van actieve natuurliefhebbers.

Zo veelzijdig als de natuur, zo veel zijn de activiteiten van de KNNV!

Naast het programma van de plaatselijke/regionale afdelingen biedt de landelijke organisatie o.a.:

- het verenigingsblad *Natura* (6x per jaar)
- kampen en reizen
- allerlei werkgroepen (o.a. landschap, korstmossen)
- publikaties voor ledenprijs

**Het landelijk bureau is gevestigd in Utrecht.
Oudegracht 237, 3511 NK Utrecht, ☎ 030-2314797**

WILT U "HET HOORNBLAD" VAKER ONTVANGEN?

Gebruik dan de bon op pagina 31 en wordt lid van de KNNV-afdeling Hoorn/West-Friesland. U bent dan ook automatisch lid van de landelijke KNNV. Het kost u slechts € 22,65 per jaar.

Opzegging van het lidmaatschap melden voor 1 november bij de ledenadministratie van de afdeling.

DRUKWERK

PTT Post

Port betaald
Port payé
Pays-Bas

AAN:

Afz. Ledenadm. KNNV

A. Roobeek, P.J. Jongstraat 176, 1614 LK Lutjebroek ☎ (0228) 51 20 88